

MEMÒRIA DE CREACIÓ DE L'ESCOLA DE DOCTORAT DE LA UdG **(27/9/2010)**

*“UN ENTORN EFICIENT PER A LA FORMACIÓ DE QUALITAT
EN RECERCA D'EXCEL·LÈNCIA.”*

I. INTRODUCCIÓ

El doctorat o tercer cicle dels estudis universitaris és la primera etapa formativa en la carrera investigadora. En aquest sentit, es considera el doctorat com una activitat acadèmica i de desenvolupament professional que permet adquirir coneixements i competències científiques i intel·lectuals d'alt nivell al voltant dels valors de la crítica, els mètodes científics i la innovació tecnològica, així com competències genèriques (acadèmiques, relacionals, d'autogestió, de lideratge, etc.) altament demandades en l'entorn socioeconòmic.

Dins de l'adquisició de les competències i habilitats relacionades amb la investigació científica de qualitat, la realització d'una tesi doctoral, entesa com a treball original d'investigació dins de qualsevol camp del coneixement, ha de capacitar al doctorand per al treball autònom en l'àmbit de la R+D+i. La tesi, conjuntament amb altres activitats que contribueixin a l'avenç científic, a la creació de coneixement i a l'adquisició de les competències esmentades, conformen el procés de formació investigadora associada als programes de doctorat.

El procés de construcció de l'Espai Europeu d'Educació Superior, en el qual encara estem immersos, ha de tenir presents les bases de l'Agenda Revisada de Lisboa, així com, en el cas del tercer cicle, la construcció simultània de l'Espai Europeu de Recerca. De fet, el doctorat ha de jugar un paper fonamental en la intersecció entre l'EEES i l'EER, essent ambdós pilars fonamentals d'una societat basada en el coneixement.

En els darrers anys, la normativa aplicable als programes de doctorat, ha anat modificant-se successives vegades. Així, sense comptar els canvis legislatius de major envergadura (LRU, LOU, LOM-LOU), hi ha hagut diversos Decrets que han afectat als estudis universitaris en general i als de doctorat en particular (RD 778/1998; RD 56/2005; RD 1393/2007). Sigui com sigui, cada cop més s'ha tendit a entendre els programes de doctorat com el conjunt d'activitats formatives conduents a l'adquisició de les competències i habilitats que es demanen a un investigador. D'aquesta manera, s'ha anat separant dels programes de doctorat la fase de formació especialitzada, (posterior a la llicenciatura, enginyeria, o grau) que constitueix l'eix dels programes de màster universitaris.

Actualment, segons l'oferta 2009-2010, els estudis de doctorat a la UdG estan organitzats a partir de 5 Programes de Doctorat, 4 d'ells amb la Menció de Qualitat del Ministeri d'Educació, on s'agrupen les línies de recerca de la Universitat de Girona, i que inclouen uns 400 estudiants de doctorat en total i que produeixen més de 40 tesis per

any (54 el curs 2008-09). Existeixen també diversos programes de doctorat, alguns d'ells interuniversitaris, regulats per normatives anteriors però que encara es poden considerar actius. Aquests programes de doctorat, amb una forta vinculació, òbviament, amb les estructures de recerca de la universitat (grups de recerca, departaments, instituts de recerca) es gestionen des de la GIGS-Escola de Postgrau.

Des de fa uns mesos, el Ministeri d'Educació està treballant en un nou Reial decret per a regular les estudis oficials de doctorat. Encara que no hi ha un calendari definitiu per a l'aprovació i entrada en vigor d'aquest reial decret, es considera oportú que la present proposta estigui ben alineada amb els principis que allí s'estableixen, sense que, en cap cas, es contradigui la normativa actualment vigent. Igualment, la Universitat de Girona es troba en un procés de modificació dels estatuts. De nou, la present proposta s'adequa als estatuts modificats, sense anar contra els que són actualment vigents.

Existeixen diversos models organitzatius possibles per a estudis de doctorat, si bé un dels més estesos són les Escoles de Doctorat, que al mateix temps són impulsades pel ja esmentat esborrany de Reial Decret pel que es regularan els ensenyaments oficials de Doctorat. A la nostra Universitat, la creació de l'escola de Doctorat és un compromís del programa de govern de l'actual Rectora. Aquest document és la memòria que desenvolupa aquest compromís; concretament, conté aquella informació necessària per a iniciar els tràmits de creació d'un nou centre (segons l'article 12.4 del estatuts de la UdG).

2. OBJECTIU

La universitat i les institucions de recerca comparteixen la responsabilitat col·lectiva de crear condicions apropiades i atractives per als/a les joves doctorands/doctorandes i desenvolupar els entorns de formació en recerca al voltant dels grups investigadors reconeguts i actius de la institució.

L'estructura en què s'organitzen els programes de doctorat ha de ser eficaç per fer arribar a la societat missatges atractius i rics de contingut amb el propòsit de difondre les activitats que desenvolupen i aconseguir atreure i retenir els millors talents en els àmbits científics propis de la Universitat. Amb això es garanteix la generació de nou coneixement que posteriorment serà transferit a la mateixa societat de molt diverses maneres.

L'estructura acadèmica i els mitjans administratius han de ser adients per a la definició harmoniosa de criteris i activitats en cada àmbit acadèmic i per assolir un millor aprofitament i racionalització de la seva oferta.

Les estratègies institucionals en matèria de R+D+i de les universitats han de tenir al doctorat en el centre de les seves actuacions, permetent una àmplia flexibilitat i autonomia, però assolint all mateix temps, altes cotes de qualitat, internacionalització, innovació, reconeixement i mobilitat.

Amb l'objectiu, doncs, de respondre adequadament a les qüestions anteriorment plantejades, i per tal d'impulsar el desplegament de les estratègies de formació d'investigadors, lligades lògicament a l'estratègia general de recerca de la universitat, la UdG estructura els estudis de doctorat en una *Escola de Doctorat*, de la qual el present document n'estableix els aspectes bàsics.

3. L'ESCOLA DE DOCTORAT DE LA UdG

Els antecedents d'aquest concepte d'Escola de Doctorat els trobem en el sistema d'Educació Superior dels països anglosaxons i europeus i cada vegada més s'està estenent a totes les universitats de referència internacionals i també del nostre entorn més immediat. S'entén per Escola de Doctorat aquella unitat que té per objecte fonamental l'organització, dins del seu àmbit de gestió, dels ensenyaments i activitats pròpies del doctorat en una o diverses branques del coneixement.

Concretament, l'Escola de Doctorat de la UdG té com a missió:

Constituir un model organitzatiu tant acadèmic com administratiu al voltant dels estudis de doctorat i orientat a estudiants/estudiantes (investigadors en formació) i professors/professores (investigadors acreditats) que garanteixi la qualitat de l'oferta acadèmica, la seva gestió i que fomenti la cooperació interuniversitària en l'àmbit nacional i internacional. Així mateix, ha de contribuir a l'estratègia de R+D+i de la UdG, facilitant la vertebració d'aquesta activitat i participant de les polítiques d'impuls i foment.

Així mateix, l'Escola de Doctorat de la UdG té com a aspiració de futur:

Esdevenir un entorn eficient per a la formació de qualitat en recerca d'excel·lència, que dugui a consolidar la UdG com una Universitat de referència en la formació d'investigadors .

En conseqüència, l'Escola de Doctorat és una unitat que ha de col·laborar amb la resta d'agents de l'activitat de R+D+i de la universitat (Grups de recerca, Departaments, Instituts universitaris de recerca, altres centres de recerca propis o participats per la UdG), així com amb els serveis implicats, en el ple desplegament de les finalitats de la universitat, en particular d'aquelles relacionades amb la recerca i la transferència del coneixement. Així, per una banda l'Escola de Doctorat executa polítiques que emanen del pla estratègic de la universitat, especialment en els àmbits de l'atracció i formació de talent, de la cerca de l'excel·lència en l'activitat investigadora, i de la internacionalització. Per altra banda, l'Escola de Doctorat atén a l'organització acadèmica i l'organització administrativa de les activitats a l'entorn de les quals es configuren els estudis de doctorat, i respon a la necessitat de crear i mantenir les condicions adequades per al ple desenvolupament de les activitats pròpies d'aquests estudis, posant-se al servei dels estudiants de doctorat, és a dir, dels investigadors en formació, més enllà de l'oferta dels propis grups de recerca en els quals s'emmarquen les tesis doctorals.

L'Escola de Doctorat té les següents funcions:

1. Proposar i executar les estratègies adequades, i alineades amb l'estratègia general de recerca de la UdG, per tal d'assolir l'objectiu marcat, és a dir, el de consolidar la UdG com a universitat de referència en la formació d'investigadors.
2. Organitzar els Programes de Doctorat impartits a la Universitat de Girona, i treballar per a que obtinguin els màxims reconeixements a la seva qualitat.
3. Establir-se com a interlocutor principal de l'estudiant de doctorat amb la institució
4. Registrar les activitats realitzades pels doctorands
5. Organitzar la formació investigadora inclosa en els Programes de Doctorat: formació transversal i formació específica, que pot incloure jornades doctorals, seminaris de la pròpia ED o en general dels grups de recerca, etc.
6. Col·laborar amb el GPA en els processos de verificació i acreditació dels Programes de Doctorat
7. Organitzar els premis extraordinaris de doctorat així com controlar la concessió de "cum laude" a les tesis doctorals que escaigui.
8. Gestionar els recursos, econòmics i docents, que se li assignin.
9. Participar en la part que li correspongui en la gestió acadèmica dels estudis que organitzi.
10. Responsabilitzar-se de la matriculació, gestió, tramitació i custòdia dels expedients dels alumnes, amb el suport del Servei de Gestió Acadèmica i Estudiants.
11. Dotar-se d'un reglament de règim intern que estableixi els drets i deures dels doctorands, i dels tutors i directors de tesis.
12. Donar el suport tècnic-administratiu necessari a la Comissió de Doctorat
13. Vetllar pel manteniment del catàleg de línies de recerca, en col·laboració amb els grups de recerca i, si escau, amb l'OITT
14. Col·laborar amb l'OITT en la gestió de beques i contractes d'investigadors en formació i en les convocatòries destinades a aquest col·lectiu.
15. Vetllar per la inserció laboral dels doctors titulats per la UdG.
16. Responsabilitzar-se de la promoció pública dels programes de doctorat i de les actuacions de captació de talent predoctoral.

Així mateix, l'Escola de Doctorat podrà participar en l'organització de programes de Màster, fonamentalment orientats cap a la recerca i amb una clar enfocament cap a l'excel·lència.

4. ESTUDIS ORGANITZATS PER L'ESCOLA DE DOCTORAT

4.1 Programes de Doctorat

L'Escola de Doctorat organitzarà tots els Programes de Doctorat, propis o interuniversitaris, que s'imparteixin a la UdG. A tal efecte es considerarà Programa de Doctorat el conjunt d'activitats conduents a l'adquisició dels coneixements i de les competències i habilitats necessàries per a la obtenció del títol de Doctor, d'acord amb la legislació vigent. Aquestes activitats inclouen l'organització i desenvolupament dels diferents aspectes formatius del doctorand, i l'ordenació de les línies de recerca dins les quals es desenvolupen les tesis doctorals.

Actualment, els cinc programes de doctorat existents a la UdG engloben les línies de recerca que els són més afins, de forma que actualment, entre tots ells inclouen totes les línies de recerca de la UdG. Tot i això, a partir del moment d'entrada en vigor d'aquest nou model organitzatiu del doctorat a la UdG, caldrà establir també els criteris per a la creació de nous Programes de Doctorat. Aquests criteris es tractaran en el marc de la Comissió de Doctorat, i prioritzaran aquells nous programes que es consideri que, a l'escindir-se dels actuals, no impedeixen la verificació i acreditació d'ambdós, al mateix temps que impulsen l'excel·lència dels programes, la visibilitat, i la incorporació de més i millors estudiants..

4.2 Màsters

L'Escola de Doctorat també podrà organitzar Màsters universitaris, o interuniversitaris, de contingut fonamentalment científic, és a dir, molt clarament orientats cap a la formació en la recerca. Aquests Màsters, que estaran vinculats a algunes de les línies de recerca impulsores de Programes de Doctorat, hauran de reunir criteris de màxima excel·lència i respondran a una opció estratègica. L'Escola de Doctorat haurà de regular, amb una normativa específica, aquests criteris.

5. ORGANITZACIÓ ACADÈMICA

En l'actual proposta, l'organització acadèmica dels estudis de doctorat es portarà a terme mitjançant:

- Comissió de Doctorat
- Escola de Doctorat
- Coordinadors del Programes de Doctorat
- Consells de Programes de Doctorat
- Tutors i directors i codirectors de tesis doctorals

Els Consells dels Programes de Doctorat, els seus Coordinadors, així com els Tutors dels doctorands i els Directors i Codirectors de tesis doctorals tindran les mateixes funcions que s'aprovaren en la Normativa de Doctorat (CdG Març 2009), excepte en allò que calgui adequar aquesta normativa a la nova estructura organitzativa del doctorat a la UdG, així com al nou Reial Decret. Paral·lelament les funcions de l'actual Comissió d'Autorització de Defensa de Tesis Doctorals (CADTD) seran atribuïdes a la Comissió de Doctorat, si bé es modificarà la seva composició tal i com s'estableixi en els Estatuts de la UdG i els reglaments que correspongui.

Pel que fa referència als Màsters organitzats per l'Escola de Doctorat, s'organitzaran d'acord amb la normativa que els correspongui.

6. ORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA DE DOCTORAT

L'Escola de Doctorat estarà dirigida pel director de l'Escola de Doctorat i pel Comitè de direcció.

6.1. Director de l'Escola de Doctorat

La responsabilitat acadèmica de l'Escola de Doctorat recau en el director de l'Escola de Doctorat, nomenat pel rector o rectora a proposta del Vicerector o Vicerectora amb competències en l'àmbit de la recerca. Ha de ser un membre del personal acadèmic doctor a temps complet amb un mínim de 2 sexennis de recerca i que hagi dirigit un mínim de 3 tesis doctorals.

Són competències del director de l'Escola de Doctorat:

- Liderar les propostes d'actuacions conduents a assolir l'objectiu de consolidar la UdG com a universitat de referència en la formació d'investigadors.
- Treballar conjuntament amb els Coordinadors dels Programes de Doctorat, i de Màster si escau, en relació als aspectes que siguin d'interès comú.
- Gestionar els recursos, econòmics i docents, que s'assignin a l'Escola de Doctorat d'acord amb el Comitè de Direcció de l'Escola de Doctorat.
- Coordinar la programació i organització dels cursos, seminaris i altres activitats relacionades amb la formació d'investigadors (escoles d'estiu, jornades doctorals, seminaris de recerca) impartits en el marc de l'Escola de Doctorat.
- Coordinar les activitats relacionades amb el sistema de qualitat de l'Escola de Doctorat.
- Coordinar les activitats de formació de directors i codirectors de tesis doctorals.
- Coordinar les activitats de reconeixement dels estudiants (premis, ...)
- Coordinar les activitats de divulgació i publicitat dels estudis que organitza l'Escola de Doctorat

El director de l'Escola de Doctorat podrà comptar amb un sotsdirector o secretari acadèmic si es considera oportú.

6.2. Comitè de Direcció

El Comitè de Direcció de l'Escola de Doctorat estarà format pels següents membres, tots amb veu i vot:

- Director de l'Escola de Doctorat que actuarà com a President
- Secretari acadèmic i Sotsdirector de l'Escola de Doctorat, si n'hi ha
- Coordinadors dels Programes de Doctorat
- Coordinadors dels Màsters universitaris o interuniversitaris organitzats per l'Escola de doctorat
- El cap administratiu de l'Escola de Doctorat
- Un representant de les entitats col·laboradores amb l'Escola de Doctorat.
- Un representant dels estudiants de doctorat

El Comitè de Direcció de l'Escola de Doctorat serà convocat pel President i li correspondrà les funcions següents:

- Valoració de les propostes d'actuació en el camp de la promoció dels estudis de doctorat, de la captació de talent, etc. i dels resultats d'aquestes actuacions.
- Definició dels criteris comuns d'accés als programes de doctorat.
- Definició d'aspectes de la política de seguiment del progrés i valoració de les tesis (tutoria).
- Definició dels criteris de qualitat.
- Valoració del rendiment acadèmic dels diferents programes de doctorat
- Definició de possibles propostes de racionalització de l'oferta de Programes de Doctorat i de Màster.
- Definició de directives als Programes de Doctorat sobre polítiques del nomenament de tribunals de tesi.
- Definició de polítiques comunes per al reconeixement d'activitats formatives i altres aspectes de la política de formació.
- Prioritzacions de les ajudes als estudis organitzats per l'Escola de doctorat (beques de mobilitat per a estudiants i professorat, per exemple)
- Proposta de polítiques sobre la formació de Directors de tesi.
- Proposta d'accions de difusió i publicitat dels estudis que organitza l'Escola de Doctorat.
- Aquelles altres funcions que li pugui delegar la Comissió de Doctorat.

6.3. Organització administrativa

La gestió administrativa del doctorat ha de potenciar i donar suport als diferents Programes de Doctorat (i de Màster, si escau) de l'Escola de Doctorat, i de fet amb aquesta intenció es proposa una única gestió centralitzada a l'Escola de Doctorat. D'aquesta forma des de l'Escola de Doctorat es desenvoluparan les funcions relacionades amb la gestió de l'oferta formativa del doctorat i de màster, la qual implica actuacions en els processos següents:

- Servei d'orientació i informació, acadèmic i administratiu als estudiants, coordinadors dels Programes de Doctorat, i tutors, directors, i codirectors de tesis doctorals.
- Preinscripció, matrícula dels estudiants i avaluació d'assignatures/seminaris i activitats en general vinculades als Programes de Doctorat.
- Registre de les activitats desenvolupades pels estudiants.
- Seguiment de les tutoritzacions dels estudiants.
- Gestió de les ajudes per a estudiants i professorat dels Programes de Doctorat, de manera coordinada amb l'OITT.
- Gestió de certificats més enllà del títol oficial que es gestionaria des del SGAE.
- Gestió del procés de desenvolupament de les tesis doctorals, que inclou la inscripció i el dipòsit de la tesi, l'admissió de la lectura, la presentació de propostes de tribunals i la sol·licitud de títol.
- Seguiment de la productivitat científica dels Programes de Doctorat segons línies de recerca.

- Suport a l'avaluació dels Programes de Doctorat, mitjançant el seguiment dels indicadors implicats (mobilitat estudiants, tesis, ...)
- Difusió de les activitats organitzades per l'Escola de Doctorat a estudiants i directors, codirectors i tutors.
- Gestió de convenis relacionats amb els programes de doctorat organitzats.
- Suport a les propostes de nous Programes de Doctorat.
- Gestió econòmica i pressupostària dels recursos assignats.
- Convocatòria i gestió dels premis extraordinaris de Doctorat.
- Assegurament de l'adequació i del manteniment i bon ús dels espais físics de l'Escola referent a la dotació de materials, mobiliari i subministraments.
- Les funcions equivalents que li corresponguin en relació als programes de màster que organitzi, en aquest cas amb el suport de la Unitat Tècnica de Màsters de la UdG.

L'Escola de Doctorat tindrà una estructura de personal d'administració i serveis pròpia, que com a punt de partida tendirà a ser la mínima necessària per satisfer les funcions que té encomanades. El personal d'administració i serveis de l'Escola de Doctorat dependrà funcionalment de la Direcció de l'Escola de Doctorat. A nivell orgànic, idènticament a la resta d'unitats de l'administració de la UdG, el seu personal dependrà de la Gerència.

7. PRESSUPOST

El pressupost assignat a l'Escola de Doctorat serà aquell que el Consell de Govern aprovi anualment. Aquest pressupost preveurà les assignacions destinades a suportar els programes de doctorat, la resta d'activitats de l'Escola i les despeses derivades del seu propi funcionament.

8. UBICACIÓ I MITJANS MATERIALS

L'Escola de Doctorat tindrà uns espais provisionals que seran identificats com a propis. Aquests espais estaran ubicats en l'edifici de la Biblioteca del campus de Montilivi. La previsió és que en el futur l'Escola de Doctorat disposi d'uns espais definitius propis. En la mesura que aquests espais siguin de nova construcció hauran de formar part del proper Pla d'Inversions Universitàries.

L'Escola de Doctorat comptarà amb els mitjans necessaris per al seu correcte funcionament, amb l'objectiu d'efectuar una gestió i una atenció de qualitat envers els seus usuaris (alumnes, coordinadors de programes de doctorat i màster, i professorat de programes de doctorat i màster).

Entre els mitjans haurà de comptar amb el mobiliari i equipaments necessaris i adients per a les seves funcions, així com amb els recursos informàtics convenients, tant a nivell d'equipaments com de programari específics per donar cobertura als requeriments de gestió que s'identifiquin.

9. L'ESTUDIANTAT DE L'ESCOLA DE DOCTORAT

Els estudiants de doctorat a la Universitat encarnen un paper tant de tipus receptiu, com a estudiants del tercer cicle que s'estan formant en recerca, com de tipus actiu, perquè desenvolupen un treball investigador propi i original (al voltant de l'equip investigador que els acull) i generen coneixement alhora que una possible transferència cultural i de tecnologia a l'entorn socioeconòmic. Així, els estudiants de doctorat són considerats personal investigador en formació.

És fonamental que l'Escola de Doctorat estableixi els mecanismes i actuacions necessàries per tal que aquests estudiants puguin fer el seu treball en condicions adients, especialment atenent l'elevat grau de competitivitat científica i tecnològica que els caracteritza. La UdG haurà d'assegurar aquest fet, vetllant a través de l'Escola de Doctorat per l'acompliment dels drets i deures dels estudiants.

10. UNITATS AFECTADES I TEMPORALITZACIÓ PREVISTA

Atesa la seva naturalesa transversal, la creació de l'Escola de Doctorat implicarà la participació dels Departaments i Instituts de recerca i suposarà la dissolució de l'estructura de suport als estudis de doctorat que actualment es troba a la GIGS.

La temporalització prevista per a la creació de l'Escola de Doctorat és la següent:

- Exposició pública de la memòria de la Escola de Doctorat: juliol-setembre 2010.
- Recepció dels informes de les unitats estructurals afectades i d'altres persones o estructures: setembre 2010.
- Aprovació pel Consell de Govern de la creació de l'Escola de Doctorat: setembre de 2010 si no hi ha esmenes significatives.
- Aprovació pel Consell Social i enviament de la proposta de creació a la Generalitat: octubre de 2010 i al Ministeri competent, si escau.
- Reglament de l'Escola de Doctorat, i modificació de la normativa de Doctorat de la UdG: octubre-novembre 2010.
- Aprovació pel Consell de Govern del reglament de la Escola de Doctorat, i de la Normativa de Doctorat: novembre de 2010.
- Identificació i nomenament director: novembre 2010.
- Modificació d'Estatuts a nivell orgànic, i a nivell d'organització acadèmica: juliol-novembre 2010.
- Normativa o regulació de la creació de nous programes de doctorat i ajustament al nou Decret: desembre 2010.

NOTA FINAL

En el moment de desenvolupament d'aquest document, el Ministeri d'Educació únicament ha difós un esborrany de Reial Decret que regularà els Estudis de Doctorat, en el qual es dona molta rellevància a les Escoles de Doctorat.

La present memòria de creació de l'Escola de Doctorat parteix d'aquest esborrany, i en especial de les línies generals que s'hi plantegen. Una vegada aprovat, si s'escau, caldrà adaptar-ne el contingut a les característiques d'aquest nou Reial Decret.